

Vergaderjaar 1999–2000 Nr. 33

26 716**Oprichting van het Nationaal Initiatief Duurzame Ontwikkeling****Nr. 2**

Het oordeel dat de voorgenomen rechtshandeling een voorafgaande machtiging bij de wet behoeft kan door een van beide Kamers worden uitgesproken uiterlijk op 8 oktober 1999.

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 23 september 1999

De vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer¹ heeft de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer per brief van 13 april 1999 nadere inlichtingen gevraagd over de voorgenomen oprichting van het NIDO. De minister heeft bij brief van 23 september 1999 geantwoord. Deze gestelde vragen en de daarop gegeven antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Reitsma

De griffier van de commissie,
De Gier

¹ Samenstelling:

Leden: Reitsma (CDA), voorzitter, Van Middelkoop (GPV), Witteveen-Hevinga (PvdA), Feenstra (PvdA), Verbugt (VVD), Poppe (SP), Duivesteijn (PvdA), Crone (PvdA), Augusteijn-Esser (D66), Klein Molekamp (VVD), Hofstra (VVD), ondervoorzitter, Eisses-Timmerman (CDA), Th. A. M. Meijer (CDA), Luchtenveld (VVD), Van Wijmen (CDA), Kortram (PvdA), Van der Knaap (CDA), Ravestein (D66), Van der Steenhoven (GL), Van Gent (GL), Oplaat (VVD), Van der Staaij (SGP), Vacature (PvdA), Schoenmakers (PvdA), Udo (VVD).
Plv. leden: Leers (CDA), Stellingwerf (RPF), Dijkema (PvdA), Valk (PvdA), Essers (VVD), De Wit (SP), Van Heemst (PvdA), De Boer (PvdA), Scheltema-de Nie (D66), Van Beek (VVD), Geluk (VVD), Visser-van Doorn (CDA), Schreijer-Pierik (CDA), Blok (VVD), Biesheuvel (CDA), Bos (PvdA), Van den Akker (CDA), Giskes (D66), M. B. Vos (GL), Halsema (GL), Niederer (VVD), Van 't Riet (D66), Waalkens (PvdA), Spoelman (PvdA), Voorhoeve (VVD).

1

Deze stichting dient een doelstelling te verwezenlijken die niet in concrete meetbare termen is geoperationaliseerd. De brief geeft wel aan wat het NIDO niet mag, namelijk onderzoek gaan doen «in de zin van research & development». Hoe kan een en ander van elkaar worden onderscheiden, omdat de stichting wel als doel heeft om bedrijven en instellingen aan te zetten tot afstemming van hun research & development?

Het NIDO is een project in het kader van de investeringsimpuls economische structuurversterking 1998 op het onderdeel kennisinfrastructuur. De missie van NIDO is om een sprong naar duurzame ontwikkeling op gang te brengen. Het NIDO geeft invulling aan deze missie door kennis te ontwikkelen ten behoeve van vernieuwingen waarmee structurele duurzame ontwikkelingen kunnen worden bereikt.

De aanpak van het NIDO is gericht op het sturen van werkprocessen en is in vier fasen te onderscheiden te weten: trend-identificatie en vaststelling van de programma's (fase 1); selectie van kansrijke veranderingsprocessen die leiden tot kansrijke projecten (fase 2); het op gang brengen van de geselecteerde projecten (fase 3); overdragen van de geëntameerde projecten aan uitvoerende samenwerkingsverbanden en de uitvoering ervan monitoren en evalueren (fase 4). De vier fasen leveren herkenbare tussen- en eindproducten op.

NIDO doet dus geen R&D, in de zin van specifieke ontwikkeling van concrete kennis (-producten) die vervolgens aan anderen moet worden overgedragen. Het NIDO draagt er zorg voor dat betrokken partijen zelf in staat worden gesteld om kennis en inzichten in een duurzame richting te ontwikkelen die nodig is voor hun eigen bedrijfsvoering. Samengevat geeft het NIDO invulling aan haar missie door interactieve werkprocessen op gang te brengen met betrokken maatschappelijke partijen, zoals kennisinstututen, bedrijfsleven, overheden, maatschappelijke organisaties (NGO's). De gefaseerde aanpak levert herkenbare tussen- en eindproducten op, die zijn te onderscheiden van de resultaten van de door derden uit te voeren specifieke research & development projecten.

2

Hoe zal achteraf kunnen worden vastgesteld of beoogde prestaties geleverd zijn?

In opdracht van het kabinet zal de ICES (Interdepartementale Commissie voor Economische Structuurversterking) de projecten van de investeringsimpuls, waartoe ook het NIDO behoort, jaarlijks monitoren. Op dit ogenblik wordt aan de opzet en het format van de monitoring gewerkt. Dit format zal worden gebaseerd op de notitie «Afspraken tussen de beheerders FES en de departementen m.b.t. investeringsimpuls 1998 onderdeel kennisinfrastructuur», hetgeen een onderdeel vormt van de toezeggingsbrief van de Minister van Economische Zaken namens de fondsbeheerders aan de betrokken departementen. Deze notitie moet worden gelezen als een aanvulling op hetgeen is vastgelegd in de instellings- en de begrotingswet FES (Kamerstukken II 23 002, resp. 23 400-G, div. nrs.).

Aan de hand van het vastgestelde monitoringsformat zal zowel lopende het project als achteraf kunnen worden vastgesteld of en hoe de beoogde doelen zijn gehaald.

3

Waarom heeft het kabinet voorwaarden verbonden aan de oprichting van de stichting NIDO maar moet de uitwerking van die voorwaarden nog door het bestuur van de stichting NIDO i.o. worden uitgewerkt.

Op basis van het businessplan heeft het kabinet in principe ingestemd met de oprichting van het NIDO, omdat dit voornemen in lijn is met de constatering van diverse nota's (Nota Milieu en Economie en het derde Nationaal Milieubeleidsplan) dat wetenschap, kennisinfrastructuur en technologie een cruciale rol spelen bij het realiseren van een duurzame economische ontwikkeling. Dit heeft in het kader van de investeringsimpuls 2002 geresulteerd in een bijdrage van het kabinet voor het NIDO voor 1999 en een reservering tot 2002. Hiermee is het voor het NIDO mogelijk een start te maken.

Wel is door het kabinet een nadere concretisering van het businessplan noodzakelijk geacht met name met betrekking tot de inbedding in het bestaande beleid en het commitment van private partijen. Het voorlopige bestuur van het NIDO i.o. zal dit nader invullen aan de hand van het op te stellen Stichtingsplan en de daarin beschreven aanpak van het NIDO (zie vraag 1). Het stichtingsplan zal, voor zover het de reservering betreft, voor definitieve financiering van 1999 – 2002 het NIDO ter goedkeuring aan het kabinet worden voorgelegd.

4

De voorwaarden van het kabinet hebben betrekking op «inbedding in het beleid en commitment van private partijen». Wat wordt hier bedoeld? Om welk beleid gaat het dan? Wat houdt het commitment idealiter in?

Het beleid dat hier wordt bedoeld heeft betrekking op het streven van het kabinet naar een duurzame ontwikkeling zoals onder andere verwoord in Nota Milieu en Economie en het Derde Nationaal Milieubeleidsplan. In concreto is de beleidsvraag aan de orde op welke duurzame wijze invulling kan worden gegeven aan een economische groei in samenhang met een afnemende milieudruk.

Commitment van private partijen houdt in dat deze partijen deelnemen aan de verschillende fasen van de NIDO-aanpak in verschillende vormen van publiek-private samenwerking.

In de eerste en tweede fase ligt de nadruk vooral op het leveren van mensen en denkracht aan de NIDO-activiteiten; in de derde en vierde fasen nemen de «private» partijen het voortouw als het ware over en gaan zelf aan de slag uitgedrukt in menskracht, tijd en geld. Zie ook het antwoord op vraag 1.

In feite is er nu al sprake van een zeker maatschappelijk commitment. Bij zowel het tot stand komen van het stichtingsplan als de uitwerking van fase 1 van de NIDO aanpak participeren al meerdere eerder genoemde maatschappelijke partijen. Ook het bestuur zal een afspiegeling van dit draagvlak vormen.

5

Met betrekking tot de financiering valt pas in het najaar van dit jaar een besluit. Betekent dit dat eerst getoetst wordt of aan de voorwaarden is voldaan?

Het antwoord is ja, zie ook antwoord op vraag 3.

6

Wat is de reden om de stichting op te richten zonder dat duidelijk is of de Staat werkelijk financieel gaat participeren in de stichting? De voorlopige

bijdrage uit publieke middelen bedraagt 72 miljoen in de periode 1999–2008.

Het kabinet heeft op grond van het businessplan NIDO in principe ingestemd met de oprichting van het NIDO. Het bestuur onder voorzitterschap van de heer drs. E.H.T.M. Nijpels, Commissaris der Koningin Friesland, vult het businessplan NIDO, in samenwerking met vertegenwoordigers van bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden, op dit ogenblik nader in. Deze invulling zal resulteren in het stichtingsplan op grond waarvan het kabinet tot verdere bijdrageverlening kan overgaan (zie ook de antwoorden op de vragen 3 en 4).

De financiering van het NIDO voor de periode na 2002 is, zoals alle ICES-projecten, mede afhankelijk van een zogenaamde midterm review en op separaat kabinetsbesluit zijn gebaseerd.